

Handläggare
Juliana Kouriotou
Telefon: 08-508 27 996

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-09-19, p. 10

Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022

Remiss från kommunstyrelsen, finansroteln Dnr: 171-116/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Emily Tjäder
Tf Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat stadsledningskontorets förslag till program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller uttryck 2018-2022 som ska fungera som en övergripande vägledning till nämnder och bolag för att nå visionen Ett Stockholm för alla med fokus på likabehandling för hbtq-personer. Programmet anger fem fokusområden som är prioriterade att arbeta med och inom varje område ska nämnder och bolag konkretisera mål, indikatorer och aktiviteter i verksamhetsplaner och uppföljning ska ske i tertiärrapporter och verksamhetsberättelser.

Miljöförvaltningen anser att programmet är bra och angeläget men att arbetsgången riskerar att medföra onödig administration utan någon större tillkommande nytta om samtliga förvaltningar ska formulera mål under samtliga fokusområden. Istället anser miljöförvaltningen att respektive förvaltning ska kunna avgöra inom

vilka fokusområden relevanta nämndmål bör formuleras. För miljöförvaltningens del kommer fokus för likabehandlingsarbetet ligga på utbildningsinsatser inom normkritik, bemötande och mångfald.

Bakgrund

I Stockholms stads budget 2015 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta och besluta om ett hbtq-program för staden. Mot bakgrund av budgetuppdraget har stadsledningskontoret tagit fram ett styrdokument för hbtq-personers rättigheter som benämns program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Programmet utgår från FNs konventioner om mänskliga rättigheter och allmänna förklaring.

Programmet ska fungera som en övergripande vägledning när nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att bättre nå visionen Ett Stockholm för alla med fokus på hbtq-personers rättigheter.

I programmets första del beskrivs vilka utmaningar som finns när det gäller hbtq-personers rättigheter och vad staden strävar efter inom området.

Den andra delen av programmet pekar ut fem fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med.

Programmets fokusområden

1. Våld, diskriminering och andra kränkningar mot hbtq-personer ska upphöra
2. Unga hbtq-personer ska ha lika rättigheter och möjligheter
3. Hbtq-personer ska ha likvärdigt stöd, omsorg och vård
4. Hbtq-personer ska ha likvärdig tillgång till kultur, idrott och fritid
5. Staden ska samverka med civila samhället för hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter

Den tredje delen av programmet beskriver ansvarsfördelning och övergripande arbetsätt samt hur uppföljningen ska genomföras. Nämnder och bolag ska precisera hur de arbetar med fokusområdena i verksamhetsplanerna. Vidare ska den ordinarie uppföljningen av dessa mål och aktiviteter redovisas i tertiärrapporter och verksamhetsberättelser.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen ser mycket positivt på stadens arbete med att värna hbtq-personers rättigheter och tycker det är viktigt att Stockholm är en stad för alla som lever upp och respekterar de mänskliga rättigheterna. Vidare är det mycket bra att staden arbetat fram ett styrdokument som bidrar till att utveckla och säkerställa kvaliteten i stadens verksamheter till ett jämlikt, jämställt, icke-diskriminerade och socialt hållbart samhälle.

Miljöförvaltningen tycker det är viktigt att framhålla att de fem fokusområden har olika grad av relevans för stadens olika förvaltningar och bolag. För miljöförvaltningens del som ansvarar för tillsyn och övervakning av miljön anses inte programmets alla fokusområden direkt beröra nämndens verksamhetsområde. Förvaltningen har sedan tidigare nolltolerans mot diskriminering och andra kränkningar och jobbar aktivt med likabehandlingsfrågor för att i mötet med verksamhetsutövare, stockholmare och medarbetare sinsemellan värna om de mänskliga rättigheterna och uppskatta mångfalden. Ingen ska diskrimineras eller kränkas oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Fokus för förvaltningens arbete blir därför att fortsatt arbeta för ett gott bemötande och värna om att hbtq-personers särskilda utsatta situation ska beaktas. Detta görs framför allt genom utbildningsinsatser för medarbetarna inom relevanta frågor. Flera verksamheter på förvaltningen har genomfört kompetensutvecklingsinsatser i normkritik för sina medarbetare. Det kan handla om att utveckla formerna för att säkerställa ett professionellt och respektfullt bemötande och att verksamheternas kommunikation inte förmedlar normer, språkbruk och bilder som osynliggör eller exkluderar hbtq-personer. Förvaltningen anordnar även årligen inspirationsföreläsningar till hela förvaltningen med temat bemötande och diskriminering. En översyn av förvaltningens rekryteringsrutiner har påbörjats och som en del av arbetet med att motverka diskriminering har förvaltningen, tillsammans med övriga tekniska förvaltningar, genomfört utbildningar för chefer i kompetensbaserad rekrytering.

Implementering av programmet innebär att miljöförvaltningen ska konkretisera nämndmål, indikatorer och aktiviteter inom varje fokusområde. Som tidigare nämnt måste hänsyn tas till att samtliga fokusområden inte berör förvaltningens verksamhetsområde. Förvaltningen vill betona att tillskapande av nämndmål och aktiviteter utan egentlig relevans för verksamheten snarare blir kontraproduktivt och en ren administrativ pålaga. Det bör vara upp

till respektive förvaltning att avgöra inom vilka fokusområden relevanta nämndmål bör formuleras för att på så sätt kunna satsa på viktiga och relevanta områden. Olika delar av programmet har naturligt olika relevans för olika verksamheter i staden och för miljöförvaltningen skulle kompetensutvecklingsinsatser för medarbetarna kring bland annat bemötande, diskriminering, normkritik och hbtq-frågor vara avgörande för att säkerställa likvärdighet i bemötande, service och tjänster.

Det är önskvärt från förvaltningens sida att stadsledningskontoret även fortsättningsvis kommer att stödja förvaltningar och bolag med konkreta verktyg för att omsätta Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck till praktik i det dagliga arbetet. Förvaltningen ser vidare positivt till diplomutbildningarna som stadsledningskontoret tagit fram stärka kompetensen i verksamheterna.

Slutligen vill miljöförvaltningen understryka vikten och nyttan av en stad som präglas av mångfald och som är fri från alla former av diskriminering. Förvaltningen ser därför positivt till framtagandet av Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022.

SLUT

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande – Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022
2. Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022